

Υπόθεση C-156/22

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

17 Φεβρουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Stuttgart (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

3 Φεβρουαρίου 2022

Εκκαλούσα:

TAP Portugal

Εφεσίβλητη:

flightright GmbH

[παραλειπόμενα]

Landgericht Stuttgart

Διάταξη

Στη διαφορά μεταξύ της

flightright GmbH, [παραλειπόμενα]

—ενάγουσας και εφεσίβλητης—

[παραλειπόμενα]

κατά της

TAP Portugal, [παραλειπόμενα]

—εναγομένης και εκκαλούσας—

[παραλειπόμενα]

με αντικείμενο την καταβολή αποζημιώσεως (πτήση TP597/TP1944 της 17.07.2019),

1 το Landgericht Stuttgart (περιφερειακό δικαστήριο Στουτγάρδης, Γερμανία)– 5ο τμήμα αστικών διαφορών – [παραλειπόμενα] διέταξε στις 03.02.2022:

2 I. Αναστέλλει τη διαδικασία της κατ' έφεση δίκης.

II. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα για την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης:

3 Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 την έννοια ότι κατά τη συγκεκριμένη διάταξη συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις όταν πτήση από αεροδρόμιο ευρισκόμενο εκτός της βάσεως του πραγματικού αερομεταφορέα ματαιώνεται λόγω του γεγονότος ότι, λίγο πριν από την έναρξή της, μέλος του πληρώματος (εν προκειμένω ο συγκυβερνήτης), το οποίο είχε ολοκληρώσει επιτυχώς και χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα τις προβλεπόμενες τακτικές ιατρικές εξετάσεις, απεβίωσε αιφνιδίως, ο δε θάνατός του δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί από τον αερομεταφορέα, ή αρρώστησε τόσο σοβαρά ώστε να μην είναι σε θέση να εκτελέσει την πτήση;

Σκεπτικό:

Ιστορικό της διαφοράς

4 Η εκκαλούσα της κύριας δίκης ζητεί από τον εφεσίβλητο αερομεταφορέα αποζημίωση δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης (στο εξής: κανονισμός για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών).

5 Η εφεσίβλητη ήταν ο πραγματικός αερομεταφορέας για την πτήση TP597 στις 17.07.2019 από τη Στουτγάρδη στη Λισσαβόνα, με προγραμματισμένη αναχώρηση στις 06:05 τοπική ώρα. Η πτήση ματαιώθηκε. Η εφεσίβλητη επικαλείται έκτακτες περιστάσεις κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 3, του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών. Ο συγκυβερνήτης, ο οποίος επρόκειτο να εκτελέσει την επίμαχη πτήση, βρέθηκε νεκρός στο κρεβάτι του στο δωμάτιο του ξενοδοχείου νωρίς το πρωί της 17.07.2019 κατά τις 04:15, ώρα κατά την οποία ήταν προγραμματισμένη η παραλαβή του από το ξενοδοχείο προκειμένου να μεταφερθεί στο αεροδρόμιο. Κατόπιν αυτού, ολόκληρο το πλήρωμα δήλωσε ανικανότητα εκτελέσεως της πτήσεως. Ο αιφνίδιος θάνατος ενός οικογενειάρχη που μόλις είχε συμπληρώσει τα 40 έτη προκάλεσε σοβαρό σοκ σε όλους και ήταν εντελώς απρόβλεπτος. Ο αερομεταφορέας δεν μπορούσε να έχει τον έλεγχο ενός τέτοιου εξωτερικού

γεγονότος. Δεν υπήρχε εφεδρικό προσωπικό εκτός της βάσεως της εφεσίβλητης. Το εφεδρικό πλήρωμα επιβιβάσθηκε στην πρώτη πτήση της ημέρας, στις 11:25, από τη Λισσαβόνα στη Στουτγάρδη, όπου και αφίχθη στις 15:20. Στη συνέχεια, οι επιβάτες μεταφέρθηκαν το ταχύτερο δυνατόν στη Λισσαβόνα με την εναλλακτική πτήση TP593 στις 16:40.

Αποφάσεις σε πρώτο βαθμό

- 6 Το Amtsgericht [ειρηνοδικείο] καταδίκασε την εφεσίβλητη σε καταβολή του ποσού της ζητηθείσας αποζημιώσεως. Αιτιολόγησε την απόφασή του με το σκεπτικό ότι η εφεσίβλητη δεν μπορούσε να επικαλεστεί την ύπαρξη εκτάκτων περιστάσεων, διότι, όπως και η σοβαρή αιφνίδια ασθένεια μέλους του πληρώματος, ο αιφνίδιος και απρόβλεπτος θάνατος εμπίπτει αποκλειστικά στη σφαίρα του επιχειρηματικού κινδύνου του αερομεταφορέα. Δεν πρόκειται για εξωγενές προς την επιχείρηση γεγονός, αλλά για κίνδυνο τον οποίο διατρέχει κάθε εργοδότης και ο οποίος θα έπρεπε να είναι αναμενόμενος στο πλαίσιο της κανονικής λειτουργίας της επιχειρήσεως.
- 7 Η εφεσίβλητη προσέφυγε ενώπιον του Landgericht Stuttgart (περιφερειακού δικαστηρίου Στουτγάρδης) κατά της πρωτόδικης απόφασεως. Ενώπιον του δικάζοντος τμήματος εκκρεμούν δύο ακόμη υποθέσεις, η 5 S 30/21 και η 5 S 32/21, οι οποίες αφορούν την ίδια πτήση. Το δικάζον τμήμα υποβάλλει στο Δικαστήριο τις τρεις ενώπιόν του υποθέσεις με το αίτημα να συνεκδικαστούν. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ταυτότητα διαδικών σε όλες τις υποθέσεις των κύριων δικών, δεν είναι λυσιτελής η συνεκδίκαση και έκδοση κοινής διατάξεως στην ίδια επ' ακροατηρίου συζήτηση από το δικάζον τμήμα.

Σημασία του προδικαστικού ερωτήματος για την επίλυση της διαφοράς και η προσωρινή νομική θέση του τμήματος

- 8 [παραλειπόμενα]
- 9 Η απόφαση επί της εφέσεως εξαρτάται από την προδικαστική απόφαση την οποία θα εκδώσει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί του προδικαστικού ερωτήματος που διατυπώνεται στο διατακτικό.
- 10 Όσον αφορά την εκτίμηση του ζητήματος αν σε όλες τις υποθέσεις, αντιστοίχως, οι εκκαλούντες δικαιούνται αποζημίωση ως επιβάτες που επηρεάζονται από τη ματαίωση, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ερμηνεία που έχει δώσει το Δικαστήριο στο άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού για τα δικαιώματα των επιβατών αεροπορικών μεταφορών. Ενώ, σύμφωνα με έρευνα του δικάζοντος τμήματος στη γερμανική νομολογία, υποστηρίζεται εν μέρει η άποψη, την οποία συμμερίζεται πρωτοδικώς και το Amtsgericht Nürtingen (ειρηνοδικείο Nürtingen), ότι δεν συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις υπό την έννοια ενός εξωτερικού γεγονότος, λόγω του χαρακτηρισμού τους ως επιχειρηματικού κινδύνου του αερομεταφορέα, [LG Darmstadt, 06.04.2011-7 S 122/10 (παραλειπόμενα)· LG Darmstadt,

23.05.2012-7 S 250/11 (παραλειπόμενα)· AG Frankfurt aM, 20.05.2011-31 C 245/11 (παραλειπόμενα)], στις Κάτω Χώρες υπήρξε, στο μέτρο που το δικάζον τμήμα είναι σε θέση να γνωρίζει, μεταστροφή της σχετικής νομολογίας υπό την έννοια ότι η αιφνίδια ασθένεια μέλους του πληρώματος θεωρείται πλέον εξωτερικό γεγονός, το οποίο δεν υπόκειται στον έλεγχο του αερομεταφορέα (Rechtbank Noord-Holland, 28.10.2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:8758, σε αντίθεση με το Rechtbank Noord-Holland της 11.03.2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:2920, ομοίως με αναφορά στη σφαίρα κινδύνου ενός οργανισμού).

- 11 Στο πλαίσιο έρευνας στη γαλλική βάση δεδομένων Légifrance ευρέθη απόφαση του Cour de cassation της 05.02.2020, 19-12.294, ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, με την οποία κρίθηκε ομοίως ότι δεν συνέτρεχαν έκτακτες περιστάσεις σε περίπτωση ασθένειας ή μη διαθεσιμότητας του πιλότου, για τον λόγο ότι δεν επρόκειτο για έκτακτο γεγονός (σκέψη 5).
- 12 Το δικάζον τμήμα κλίνει προς την άποψη ότι ο αερομεταφορέας ευθύνεται, κατ' αρχήν, για την ικανότητα εκτελέσεως πτήσεων και τη διαθεσιμότητα των εργαζομένων του και, ως εκ τούτου, υποχρεούται κατ' αρχήν να διατηρεί, σε ορισμένο βαθμό, εφεδρικό προσωπικό. Εντούτοις, στο μέτρο που το ζήτημα είναι αμφισβητούμενο στην ευρωπαϊκή νομολογία και στη θεωρία και εφόσον, μέχρι σήμερα, δεν έχει επιλυθεί ούτε με απόφαση του Bundesgerichtshof [Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου] στη Γερμανία ούτε με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικάζον τμήμα υποβάλλει στο εν λόγω δικαιοδοτικό όργανο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

[παραλειπόμενα]